08/2016

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРА ВОЛОНТЕРСТВО

IDEAList

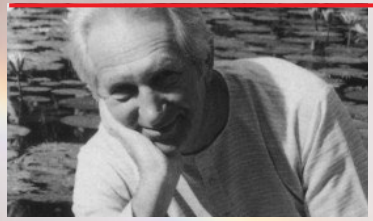
ФИЛОСОФИЯ: ПРАКСИС И СОЗЕРЦАНИЕ С.4

КРАСА І СМИСЛ С.12

ЕКОФІЛОСОФІЯ ГЕНРІКА СКОЛІМОВСЬКІ С.15

IDEA List

Культурний центр
«НОВИЙ АКРОПОЛЬ»
в УКРАЇНІ

NewAcropolis.org.ua
№5 • 08.2016

ДНІПРО
NewAcropolis.org.ua/dnipro

ЗАПОРІЖЖЯ
NewAcropolis.org.ua/zp

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
newacropolis.org.ua/ivano-frankivsk

КИЇВ
NewAcropolis.org.ua/kyiv

ЛЬВІВ
NewAcropolis.org.ua/lviv

МИКОЛАЇВ
NewAcropolis.org.ua/mykolaiv

ОДЕСА
NewAcropolis.org.ua/odesa

ПОЛТАВА
NewAcropolis.org.ua/poltava

ХАРКІВ
NewAcropolis.org.ua/kharkiv

У НОМЕРІ :

• Философия: праксис и созерцание
• Краса і смисл
• Екофілософія Генріка Сколімовські

Як часто ви ставите перед собою питання? Наприклад, що таке довіра? Або чи є в мене мрія? Або як навчитися любити? Як часто і наскільки чесно відповідаєте?

«Що найважче? – Пізнати самого себе! Що найлегше? – Жити за звичкою», – ці слова, які належать Піфагору, говорять, що не залежно від питань, які людина перед собою ставить, не варто відповідати так, як звично, необхідно вийти за межі.

Цей випуск «IdeaList» саме про те, як виходити за межі. Коли мова йде про довіру – людям, самому собі, долі. Або про facebook, де серед однотипних «вподобати» та «поділитися» без власних коментарів губиться індивідуальність. Чи про екологічний гуманізм. Так, це теж вихід за межі загального розуміння. А як щодо розширення меж сприйняття прекрасного?

А коли йдеться про мистецтво любити? «Любити – це виходити поза себе....», – пише у своєму вірші Ян Твардовський.

Якщо людина хоче більшого від себе та життя, їй доведеться вийти за межі, знайти відповідь і повернутися назад, але вже іншою людиною, з досвідом і новими питаннями.

Редакція

НОВИЙ АКРОПОЛЬ
культурна асоціація
25 років в Україні

ФІЛОСОФІЯ DOBIPU

ПОДАЧА РОБІТ **ДО 1 ЖОВТНЯ 2016**

ГОЛОВНИЙ ПРИЗ **3000 ГРИВЕНЬ**

фотоконкурс

конкурс есе

/PhotoEssayContest

NewAcropolis.org.ua

ФИЛОСОФИЯ – ПРАКСИС И СОЗЕРЦАНИЕ

Антон Мусулин

Продолжение статьи из предыдущего номера...

Метод

«Что самое трудное? – Познать самого себя...
Что самое легкое? – Жить по привычке».

Пифагор

Чтобы пошить сапоги, нужно обладать знанием и умением сапожного искусства, а чтобы открыть, кто мы есть, нужна философия – знание и умение облагораживания и очеловечивания человека. Поэтому философия включает в себя как теорию, так и определенные духовные практики, способствующие пробуждению души.

Краткие правила касаются практики нравственности и духовных упражнений, а точные определения – теории. Философия поднимает разные философские вопросы и предлагает конкретные ответы и решения проблем, но этого мало. Ведь для того чтобы ответы и решения стали нашими, чтобы преобразовать себя, требуется именно наша мысль, способная фиксировать и прояснить себе и правила, и определения, и наши усилия по изменению себя.

> «В отношении философии, нацеленной на наше очищение и совершенствование, должны существовать краткие правила, точные определения, чтобы мы по порядку и верным путем достигли предела благоденствия. Эти общие наставления охватывают всю практическую и теоретическую философию... и показывают, как стать доблестным и истинным, очиститься и уподобиться божеству...».
>
> *Гиерокл*

Как практиковать, не зная, что практиковать? Как достичь цели, не прилагая усилия и не зная, куда идти? Для того, чтобы выстроить себя, открыть в себе добро и истину, нужны правила, определения и личное усилие. Добро и истина не прорастают сами по себе в человеческой душе: их нужно вырастить, о них нужно заботиться, и они станут деревом познания добра и зла, деревом вечной жизни в нами воссозданном Эдеме.

Для пифагорейцев руководством в жизни были «Золотые стихи» – свод изречений, оформленный в период с III века до н.э по III век н.э., по всей вероятности, в эллинистическую эпоху. Для этого периода времени характерно распространение сборников афоризмов, излагающих суть учений различных философских школ. Позже, в V веке н.э. Гиерокл пишет комментарии на «Золотые стихи». Существует предположение, что написание собственных комментариев к стихам–максимам было частью духовной практики пифагорейцев.

«Золотые стихи» служили для пифагорейцев грамматикой жизни.

Жизнь подобна тексту, в котором переплетаются разные жанры и стили: поэзия и проза, трагическое и комическое, где мы – и авторы и герои. Нужно хотя бы некоторое знание грамматики жизни, чтобы превратить ее, если не в произведение высокого искусства, например, в оду богам или апологию нравственности, то хотя бы в осмысленный и связный текст, а не набор часто повторяющихся фраз.

Правила и определения не являются теоретическим, интеллектуальным знанием того, что нельзя делать и того, чему было бы хорошо следовать. Они – это часть аскезы, или, иными словами, духовной дисциплины, которая должна создать для души русла роста и установить границы человеческой жизни, привнести в нее больше свободы, обладающей, в отличие от анархии, формой и предназначением.

Нормы и правила существуют не для того, чтобы ограничить человека и сделать его рабом. Напротив, они – ступеньки лестницы, ведущей к подлинной свободе, не позволяющей человеку растекаться, размениваться по мелочам. Мнимая свобода – свобода страстей и неведения – слепа и дурна, она порабощает, сковывает душу, вращает душу в круге необходимости, и удаляет от Бога.

Максима «*Делай великое, не обещая великого*», призывает нас к щедрости и скромности: многое обещают женихи и политики, но редко исполняют свои обещания. Великодушие – это богатство, а его отсутствие – это убогость и нищета.

Максима «*Молчи, или говори то, что получше молчания*» требует бдительности по отношению к своим словам. Ведь болтливость не украшает душу, и как правило, мы больше сожалеем о том, что сказали, чем о том, о чем умолчали.

Определения дают то, на что можно ориентироваться, к чему привязать свою мысль, с чем сверяться. Когда мы утверждаем, что душа бессмертна и принимаем это в качестве аксиомы, то возникает вопрос: «А что такое душа? Она кем-то создана или существует вечно? Почему бессмертное смешалось с переходящим?» Аксиомы миро- воззренческого характера, хотя и недоказуемы, определяют геометрию и динамику духовного пространства, делают его плоским или многомерным. Постулируя бессмертность души, мы можем и должны оценивать себя, проверять куда движемся: в сторону смерти или бессмертия.

Если считаем, что душа бессмертна, то должны захотеть узнать это бессмертное внутри нас, искать и найти собственное бессмертие.

Если мыслим и считаем себя философами, тогда философия для нас будет не интеллектуальной теорией, а повседневной практикой нравственности, очищением и исправлением себя, исследованием и созерцанием жизни, правильной мыслью и осознанием того, что мы часть человеческого мира и Вселенной. Скорее всего, мы не усердствующие философы, мы больше акусматики (слушатели) чем математики (ученики), но, тем не менее, мы упорно продолжаем наш скромный труд по изменению себя, понимая, что философия – это работа на всю жизнь, перманентное преобразование человека.

> Все подобные предписания что-либо делать или не делать имеют целью согласование действий с волей божества, и это первый принцип, и вся жизнь пифагорейцев состоит в следовании богу, и это принцип их философии: смешно поступают люди, ищущие источник блага где-то в другом месте, а не у богов.
>
> *Ямвлих, 137*

Выбор образа жизни

Мы распяты между чувственным и идеальным, желаниями Венеры Небесной и Венеры Земной, движемся в горизонтальной или вертикальной плоскостях, откликаясь на зов воды или зов огня, где огонь олицетворяет категорический императив Канта, добродетель как знание у Платона, а вода – гипотетический императив, добродетель как обычай, легко убегающую из души человека.

Какова природа огня? Он вертикален, всегда излучает свет и тепло. Человек-огонь обладает здравым смыслом и благоразумием. Его мудрость закалена жизненным опытом и освящена интуитивным разумом. Он осознает свое несовершенство, и вместе с тем, он уверен в себе, стремится к познанию дел человеческих и божественных, различению реального и нереального, добра и зла. Мудрость – это не только знание истины, но и следование ей, знание которое на уровне действии превращается в человеческое тепло, согревающее души других. Человек–огонь привносит свет туда, где царит мрак заблуждения, добро и любовь – туда, где есть раздор. Он самоотверженно зажигает другие огни, ничего не теряя. Наоборот, этот внутренний порыв делает его сильнее. Его свобода вертикальна, устремлена к небу, но опирается на землю. Он выпрямляется во всех обстоятельствах, сохраняет бдительность и автономию духа.

Его антипод – человек-вода не имеет собственного цвета и формы, он принимает окрас и очертания той среды, в которой находится. Он, подобно зеркалу, отражает свое окружение, мыслит как все, легко поддаваясь модным веяниям и мнениям. Он не думает, не анализирует, не проникает в суть вещей, повторяет то, что слышал и ему кажется, что во всем разбирается и все знает. Обстоятельства и окружение то охлаждают, то разогревают его чувства, страх сковывает, а гнев выводит из себя. Человек-вода растекается, уплощается и, в конечном итоге, растворяется и исчезает в отражениях себя в мире и в отражениях мира в себе.

Большинство людей имеет смешанную природу: в них присутствуют и огонь, и вода, постоянно сражающиеся между собой, и в этой битве верх берет то одно, то другое начало. Их душа нетрезва, то засыпает, то пробуждается ото сна, но большую часть времени она проводит в дремучем состоянии. Ей иногда снятся сны, навеянные ее огненной частью, она грезит о небе, желает гореть и согревать, но влажный пар окутывает и затмевает ее чувства и разум.

Душу нужно сделать сухою, освободить от влаги, чтобы в ней мог разгореться ясный свет разума.

Ямвлих в сохранившемся фрагменте трактата «О душе» говорит, что одни души нисходят в мир насильно в качестве наказания, другие для исправления, а некоторые «для спасения, очищения и совершенствования этого мира». Подобную мысль встречаем и у гностиков, которые делили людей на три класса: пневматиков, в которых доминирует духовное начало, соматиков с господствующим материальным началом, и психиков, у которых дух смешан с материей. Пифагор в свою очередь уподобляет жизнь всегреческим играм: одни люди приходят туда, чтобы выгодно продать или купить, другие соревнуются ради почестей и славы, а философы – для того, чтобы созерцать священные торжества. Все эти философы подчеркивают непростое экзистенциальное положение человека: он может оставаться рабом материи, но в его силах завоевать собственную свободу. Ему приходится выбирать огонь или воду, вечное или переходящее, и задаться вопросом: *Ради чего же он пришел в эту жизнь?* Чтобы соревноваться, покупать и продавать, или чтобы созерцать священное торжество жизни? Чтобы иметь или быть?

ЯК МИ МОЖЕМО ОЛЮДНИТИ СВІТ, В ЯКОМУ ЖИВЕМО?

П'єр Пулен

У дитинстві я захоплювався науковою фантастикою. Особливо пам'ятаю дещо з класики — цикл «Фундації» Айзека Азімова, книги Альфреда Ван Вогта, Філіпа Кей Діка, Роберта Гайнлайна та Філіпа Хосе Фармера. І це далеко не всі.

Читаючи ці книги, я мріяв про майбутнє. У сімдесятих роках XXI століття було ще у майбутньому. Деякі письменники уявляли постапокаліптичний світ внаслідок ядерної катастрофи чи чогось подібного. Але більшість уявляли близьке майбутнє – ми були лише за 30 років від рубежу століть – як кращий світ, де більшість проблем можна розв'язати завдяки науці та її застосуванню.

Оруелл написав "1984", попередивши нас про "Великого брата", але навіть він не міг припустити, що цей жах втілиться у формі телевізійного реаліті-шоу. Та чи дійсно це тільки шоу?

Ідея, що лежить в основі "Великого брата", це потреба контролювати громадян... усіх громадян у цілому світу. Навіщо?

Кажуть, що вони нас мають захистити... але хто повинен нас захищати? І від кого? Чи від чого?

Кажуть, що вони нас мають захистити від тероризму, фанатизму, екстремізму, сектантства та купи інших "ізмів"... Але хто "вони"? І хто дав їм це право "захищати" нас?

Кажуть, що вони оберігають демократію і стоятимуть на варті наших особистих прав, дадуть нам можливості, відчуття захищеності, звільненості... і тому подібне. Схоже, що світ перетворився на поле бою, де "погані поняття" ("ізми") воюють з хорошими хлопцями ("ості"). Але що більше часу минає, то стає очевиднішим, що хто б не переміг, неодмінно буде переможений — людина.

Люди борються за поняття, але вони зникли в тіні цих понять. Ми більше не боремося за людей. Ми боремося за поняття: за демократію, за порядок, за традицію, за погляди чи за релігію. Поняття може змінюватися, але це завжди поняття.

Майбутнє, про яке ми мріяли, це не теперішнє, в якому ми живемо. Ми мріяли про майбутнє, в якому наука і техніка служать людству, а сталося вочевидь навпаки. Технології стали на службу ідеологічним поняттям, і людство зводиться до експериментальної лабораторії, де застосовують ці поняття.

Це стало можливим через поступову уніфікацію і спрощення, що приносить глобалізація. Візьмемо до прикладу "Facebook", що його представляють як допомогу кожній людині — створювати та дбати про свою "соціальну мережу", тобто про свої стосунки — з сім'єю, співробітниками та друзями. Прагнення ніби щире, але чи ж можна когось зводити до статусу "друг", "родич", "коханий" тощо. Людина – це набагато більше, ніж статус чи категорія.

Людина має власні почуття, розуміння, погляди, чутливість, уяву та потреби. І цей широкий діапазон самовираження зводиться сьогодні до опції "Вподобайка" та натискання відповідної кнопки.

Класичні філософії кожної з культур вчать нас, що людина – складне ціле; тонке об'єднання видимого і невидимого, матеріального і духовного. Кожна людина — унікальна, кожна людина — це цілий світ. Самопізнання — це завжди пригода. Немає готової відповіді на Сократове "Пізнай себе", і саме тому ця пригода може стати пригодою на все життя.

Основна проблема з Facebook, Google+ і з феноменом "соціальної мережі" – це глобалізаційний спосіб мислення і те, як ми взагалі використовуємо технології, – обираючи нефілософський та матеріалістичний підходи, оскільки об'єднання здійснюється через спрощення, а не завдяки управлінню складним механізмом.

Пояснимо останній пункт. Згідно з філософським способом мислення, єдність – це завжди краще, ніж роз'єднання. У буддизмі лише єдність — це дійсність, а роз'єднання вважається найбільшою ілюзією, найпотужнішою та найнебезпечнішою. У нашому повсякденному житті це означає, що ми повинні мислити себе і свої цілі як частину Єдності людей, тобто Людства, – а не жити, керуючись розділенням – розділенням культур, релігій, соціальних статусів, віку, місця проживання чи будь-яких штучних груп, з якими ми вирішили себе ототожнити. Насамперед ми Люди, а вже потім "частина чогось". Ми Люди, а вже потім євреї. Ми Люди, і тільки потім араби. Ми Люди, і тільки після цього ми – що-небудь інше.

Це Єдність. Але в цій єдності ми повинні вміти розпізнати, зрозуміти і прийняти те, що дійсність різноманітна. Є два можливих шляхи досягнення цієї єдності: стерши

різноманітність та зробивши всі частини однаковими... або зрозумівши, що різноманітність – це джерело збагачення Єдності. Ізраїль, наприклад, це багата країна з погляду культури та населення завдяки різноманіттю культурних коренів ізраїльського народу, а не тому, що люди стали однаковими.

Досягти єдності стерши відмінності – це вибір Facebook та Глобалізації. Звичайно, на вашій стіні Facebook є опція "коментувати", яка нібито вирізнить вас. Але чи це дійсно буде щось відмінне? Стислі повідомлення, які ми читаємо на стінах, зазвичай побудовані за однаковими шаблонами, і важко побачити культурне збагачення та діалог між коментарем "LOL" з Азії й таким самісіньким із США. Наш світ обрав шлях об'єднання за допомогою спрощень та скорочень. Не вирізняйся... або якщо ти вирізняєшся, вияви свою особливість у контрольованому та визнаному середовищі... як твоя стіна Facebook.

Технології, такі як, наприклад, повсюдна камера спостереження у великих містах всього світу використовуються, аби забезпечити це спрощення; всі відмінності потрібно більш чи менш відкрито – залежно від політичної системи цього місця – донести до відома, виправити або скасувати. У будь-якому випадку, все контролюється.

Тож що ми можемо зробити? Чи ми дійшли до точки неповернення?

Очевидно, що ніхто не зупинить розвиток технології, і що Facebook, Google+ та інші соціальні мережі залишатимуться доки існуватиме Інтернет. Нерозумно було б відмовитися від використання цих ресурсів, але ми повинні навчитися робити це розумно – використовувати їх, аби показувати свої відмінності та особливості, збагачувати мережу, а не підтверджувати, що ми такі ж, як і всі, натискаючи кнопки на екрані.

Філософія – це здатність розпізнавати, і ми повинні зрозуміти, як використовувати технології, щоби збагачувати себе як Людей, а не занурюватися в потік спрощення і скорочення. Тисніть "Вподобайку", як бажаєте... але тільки якщо ви зможете висловити, показати й описати ЧОМУ це вам подобається. Розміщуйте щось на стіні, якщо це має значення – послання, яке ви хочете передати, хай це буде фото, символ, відео, текст чи музика. Майте гордість не скорочувати вашу присутність в Інтернеті до простої Вподобайки. Будьте у мережі заради чогось... або не будьте взагалі. Справжня проблема полягає не у Facebook, а в тому, що ми себе поневолюємо, йдучи за ілюзією звільнення, яка насправді тримає нас в печері ще глибше, далеко від справжнього сонця, яке світить поза нею. Але як і в міфі Платона... ключ завжди у нас самих, і наше поневолення чи свобода залежить тільки від нас.

Побачимося на Facebook... У мене є сторінка в www.facebook.com/fifoblog, і Ви можете залишити свій відгук... але я лише розміщую фотографії... не чекайте від мене "Вподобайки".

П'єр Пулен є засновником і президентом «Нового Акрополя» в Ізраїлі.

Оригінал статті тут

ЯК ПЕРЕСТАТИ ХВИЛЮВАТИСЯ

Джилад Соммер

Проблема занепокоєння зачіпає всіх людей.

Занепокоєння — це різновид тривоги, який виникає внаслідок повторюваних по колу думок стосовно події, яка може статися. Це прояв некерованого розуму, а його наслідки — це втома, неуважність та нездатність жити цією миттю.

Ніхто не хоче хвилюватися, проте, як не дивно, іноді ми думаємо, що відсутність занепокоєння свідчить про нашу збайдужілість або про те, що ми заперечуємо невдачі, які можуть спіткати нас у майбутньому.

Аби перестати хвилюватися, нам передусім потрібно практикувати основний філософський принцип: «Пізнай себе». Насамперед ми маємо зрозуміти свій розум — частину нас самих, про яку, треба визнати, знаємо небагато.

Коли людина отримує новий інструмент, хай то буде смартфон чи дрель, перш за все вона вивчає будову цього інструмента: як його тримати і, що важливіше, як ним управляти.

На жаль, ми не докладаємо подібних зусиль, аби навчитися використовувати свій розум. Ми лиш запускаємо його й дозволяємо діяти автоматично, думаючи, що нам не потрібно докладати жодних зусиль, аби досягти найкращих здобутків.

І тоді наш мозок видає випадковий набір нот замість прекрасної музики, яку він міг би створити.

Багато давніх цивілізацій — ті, які спрямовували зусилля не на розвиток технологій, а на пізнання дійсності й людини — вважали розум складною сутністю з різними характеристиками, як позитивними, так і негативними.

Загалом ми можемо означити два різні аспекти розуму: нижчий та вищий розум. В езотеричному буддизмі, наприклад, нижчий розум називають Кама-Манасом (розум бажань), а вищий – Манасом (чистий розум).

Занепокоєння — це інстинктивний механізм розуму бажань, пов'язаний з виживанням. Ми хвилюємося через наші бажання — чи то бажаємо, аби щось відбулося, чи навпаки — аби не відбулося. Занепокоєння виникає шляхом пришвидшення: підживлюючи одну неспокійну думку, ми сприяємо розмноженню їй подібних, доки не залишиться інших думок, окрім неспокійних, — тиранія розуму над тілом та емоціями.

Аби контролювати нижчий розум, необхідно задіяти Манас, вищий розум, пов'язаний з інтелектом. Саме слово «інтелект» має спільний корінь з лат. electum — вибір. Зважаючи на таку етимологію, означуємо інтелект як здатність робити мудрий вибір. Коли наш інтелект розвинений, ми можемо відрізняти думки корисні, плідні для нас та для інших людей, від думок егоїстичних, руйнівних, марних, які продиктовані нашими бажаннями.

Інтелект допомагає нам керуватися стародавніми вченнями стоїків, зокрема Епіктета, який радив розрізняти, що залежить від нас, а що — ні. Корисно вправлятися в цьому: розглядати обставини, які нас непокоять, і намагатися зрозуміти, чи можемо ми змінити або вплинути на них, чи ні. Якщо так, тоді нам слід бути надзвичайно активними і робити все, що в наших силах, аби досягти гарного результату. Дія часто може бути найкращими ліками від неспокою.

Якщо ж ми не можемо нічого змінити, то не варто й хвилюватися, бо це ніяк нам не допоможе.

Коли занепокоєння все ж опанувало нас, корисно змінити обстановку, поробити щось інше, щоби відволікти стривожений розум — краще щось гарне та здорове — нехай це буде прогулянка на природі, розмова з другом на іншу тему, цікаве читання, прослуховування заспокійливої музики, що завгодно, аби дати розуму перепочити.

Так, можливо, нам вдасться піднести нашу свідомість й побачити все іншими очима.

«Новий Акрополь» США, штат Північна Кароліна.
31 січня 2015 р.

Оригінал статті тут

КРАСА І СМИСЛ

Сабіна Ляйтнер

Останнім часом я довго розмірковувала про здатність сприймати красу і смисл (суть). Для того, аби дещо сприймати, потрібно розвивати органи чуття. Щоб бачити, необхідно розвивати зір. Без слуху для нас не існували б звуки. Коли б ми не мали органів нюху, то розповідь про пахощі й запахи була б для нас незрозумілою.

Крім того, необхідно розвивати те, що ми називаємо «внутрішнім чуттям». Аби відчути красу музичного твору, недостатньо мати вуха. У кішок і собак органи слуху розвинуті краще, ніж у людей, та навряд вони здатні оцінити красу музики так само, як люди (хоча недавно у статті «BBC наука» розповідалось про експеримент, який засвідчив, що кішки небайдужі до класичної музики, особливо до Генделя).

Звичайно, сприйняття краси та здатність розуміти суть у різних людей різні, і нема сумніву, що наше внутрішнє сприйняття з часом зростає, стає більш розвинутим, особливо, якщо ми до нього постійно звертаємось. Зокрема, розповідаючи про гомеопатію, один лектор зазначив, що інтуїція з роками тільки зростає. Наприклад, коли я навчалась грі на скрипці й піаніно, то, звичайно ж, цінувала музику і багато годин на день присвячувала заняттям. Але з роками я стала цінувати її ще більше, вона стала хвилювати мене сильніше, ніж в юності. Схоже на те, що коли з віком наша фізична здатність бачити й чути погіршується, наші внутрішні відчуття в той час стають більш розвинутими, і ми можемо більше «бачити» серцем і очима розуму.

Виходить, наша здатність до сприймання краси та істини залежить саме від розвитку нашого внутрішнього чуття. Тож, чи можемо ми з певністю говорити про те, що існує, а чого нема? Теософ Чарльз Ледбітер якось сказав: «*Одна з найпоширеніших помилок – вважати межу нашого сприйняття межею можливого сприйняття*». Хто знає, скільки ми ще можемо зробити відкриттів, можливо, навіть, розвинемо шосте відчуття!

Оригінал статті тут

ЯН ТВАРДОВСЬКИЙ. ПОЕЗІЯ

Ян Твардовський (1915-2006) – священник з Варшави, який писав вірші й ніколи не казав про себе, що він поет. Єдиним важливим для нього критерієм було людське серце – вразливе, яке шукає істини, доброти, любові, автентизму і щирості.

Він не хотів навертати – але навертав, не хотів нічого вчити – однак учив. Йому вдалося подолати межі віку своїх читачів, межі власної країни, межі Римо-Католицької Церкви.

СПІШІМО

Спішімо любити люди так швидко відходять
по них лишаться окуляри й черевиків пара
бо все неважливе повзе наче равлик
а важливе швидке і стається зненацька
потім тиша звичайна тобто зовсім нестерпна
так немов чистота що з'явилась із болю
коли думаєш про когось а його вже немає

Не будь певний що встигнеш бо певність непевна
робить нас нечулими як усяке щастя
приходить одночасно як пафос і гумор
неначе дві пристрасті від одної слабші
йдуть звідси так швидко як дрізд в липні мовкнуть
як звук ледь недоладний як поклін недбалий
щоб насправді бачити заплющують очі
хоча більше ризику у житті ніж в смерті
любимо надто мало і завжди запізно

Не пиши про це часто пиши раз назавжди
і будеш як дельфін лагідний і сильний

Спішімо любити люди так швидко відходять
і ті що не відходять повернуться не завжди
бо з любов'ю насправді ніколи не знаєш
чи перша остання чи остання перша

1971, 1986

ДЯКУЮ

Дякую Тобі за любов палку й безоглядну
за те що людині себе завше замало
за очі близькі раптом і небезіменні
за голос чужий щойно а тепер знайомий
за те що нема часу на листи короткі
саме тому пишуться листи тільки довгі
хоч листи зазвичай шкодять тим хто пише
а ті що кохають розминуться незґрабно
що людей захищаючи Тебе вбити не можна

Дякую Тобі за весь біль який тільки гартує
за все що неважливе найважливіше
за питання найбільші тому непорушні

1972, 1979

КОЛИ КАЖЕШ

Александрі Івановській

У листі не жалійся
не пиши що життя б'є по шиї
безвиходей просто нема на землі
хоч Бог замкне двері та вікно відчинить
спинися поглянь
спадають із хмар
менші більші нещастя так потрібні для щастя
у звичайних речей спокою навчайся
і забудь що ти є коли кажеш що любиш

1988, 1989

ЛЮБИТИ

Любити – це виходити поза себе, давати і приймати все в ім'я любові для того, кого любиш. У любові треба бути поблажливим, уміти перечекати.

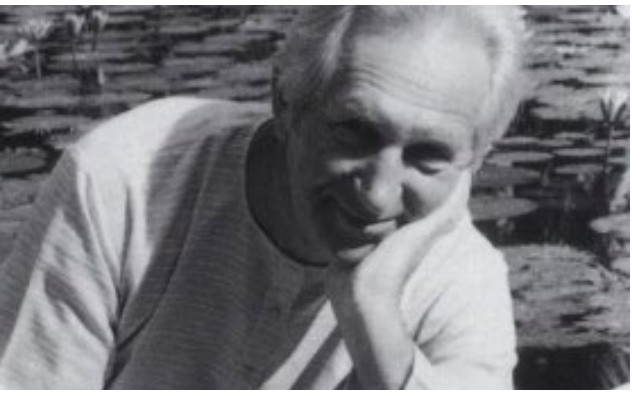
Чи справді люблю того, про кого кажу, що люблю його? Бо, може, більше люблю самого себе? Любов – це не лише почуття, а й тяжка праця, а закохані про це ще не знають, коли шепочуть: «Моя трояндо, моя квіточко пахуча», – так, наче вчили тільки ботаніку. А потім, за багато років, кричать гнівно: «Ти осле, ти баране, ти верблюде», – так, ніби вчили тільки зоологію.

Справжня любов вимагає дуже багато праці. Постійно чогось вчимося: іноземної мови, дзюдо, добрих манер, як їсти ложкою чи виделкою, як працювати за комп'ютером. Вчитися ніколи не пізно.

Вчімося любити, щоб перевіряти себе.

Публікується за виданням: Твардовський Ян. Ще одна молитва. / Пер. з польської Дзвінки Матіяш. – К.: Грані-Т, 2009. – 280 с.

ЕКОФІЛОСОФІЯ ГЕНРІКА СКОЛІМОВСЬКІ

Істван Орбан

Світ — це Храм, — так говорить Генрік Сколімовскі, сучасний польський філософ, котрого визнають батьком екофілософії, — а не Машина, як стверджував Ньютон. Сколімовскі навчався в Оксфорді, де отримав ступінь доктора філософії, а після цього протягом багатьох років викладав філософію в Сполучених Штатах Америки.

Екофілософія Сколімовскі йде проти основних філософських світоглядних течій, особливо механістичних, які виникли в 17-му столітті. Ньютонівська теорія розглядає природу як годинниковий механізм, в якому ми — маленькі гвинтики й коліщатка, і саме це дозволило людству зловживати ресурсами планети і знищувати її. Сколімовскі також критикує аналітико-лінгвістичний підхід філософії через зайву абстрактність і нездатність відповісти на виклики нашого часу.

Запропоновані ж паном Сколімовскі рішення засновані на ключовій ідеї, що світ — це дещо унікальне, цінне і святе. Він говорить, що саме глибока повага до життя має бути цінністю, яка нас скеровує. Людина — лише гість на Землі, а не її власник, тому маємо поводити себе не як завойовники, а як розпорядники. Земля просто тимчасове місце проживання, про яке ми маємо якнайретельніше піклуватися. Цю ідею він означив як екологічний гуманізм.

Він також пише про доброзичливий космос — ідею, яка походить з античності, де (як і у Платоновому «Тімеї») Світ-Космос розглядався як жива істота. Космос виник, аби з'явилося життя, а потім і людське життя зокрема. Одна з головних властивостей Космосу — це творчість, тому що він рухається до самоздійснення. Оскільки Космос фізичний і в той же час трансцендентний, він керований як фізичними, так і трансфізичними законами.

Сколімовскі розглядає людей як космічних істот. Оскільки ми виникли внаслідок еволюції та розвили уяву і творчі здібності, ми стали здатними відтворювати форми Всесвіту та власне себе. Подібно до деяких східних філософських течій, Сколімовскі вважає, що ми об'єднуємо в собі всі етапи еволюції Космосу у нашій крові і в нашому мозку. Але ми більше, ніж це, оскільки можемо мислити, любити і творити. Тож ми — очі, розум та люблячі руки Космосу.

Сколімовскі вказує на великий парадокс західного світу: одночасно з розвитком технологій, ми все більше деградуємо і забуваємо культуру, розглядаючи її як анахронізм досучасної епохи. Однак культура, яка надає динамічні структури для життя, це набагато більше, ніж просто спогади з минулого, — це невід'ємна частина людського мистецтва виживати й процвітати. І в той же час, вона надає життю сенс. Попри те, що сьогодні завдяки машинам, якими ми себе оточили, маємо все більше комфорту та техніки, ми все ж ніяк не збагнемо, в чому сенс життя. Ми його не знайдемо в споживанні, розвагах чи технологіях.

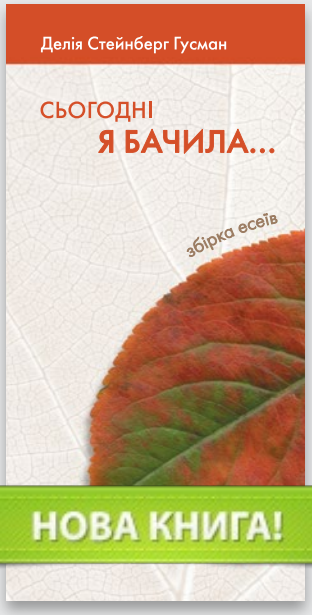
Ми все ще потребуємо більшої мети. А для цього нашому життю потрібен трансцендентний вимір, який часто, але не завжди, пов'язаний з релігією. Та устремління до трансцендентного не передбачає слідування релігіям, і його не слід плутати з релігійною вірою. Так само це не передбачає і світське життя, оскільки замість того, аби дати щастя та відчуття повноти, це ще більше нас позбавляє від них. Сколімовскі мислить про майбутнє дуже оптимістично, кажучи: «Дивовижна подорож простягається перед нами, коли ми прагнемо звершити космічний сенс, що є в нас самих, аби допомогти Всесвіту та всім його істотам на шляху самозвершення та у зціленні землі, завдяки чому вона знову заквітне».

Переклад з англійської.

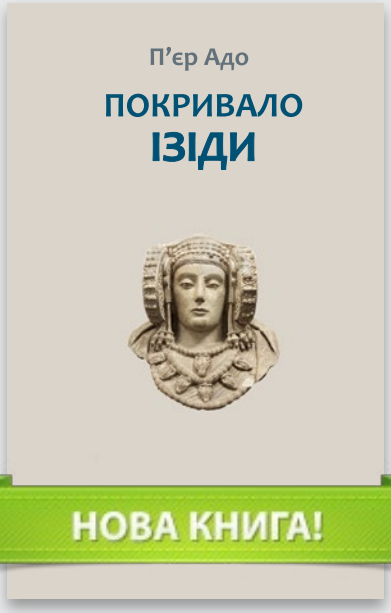
Опубліковано "Новим Акрополем" Великобританії,
27 грудня 2015

Оригінал статті тут

Видавництво «Нового Акрополя»

НОВА КНИГА!

НОВА КНИГА!

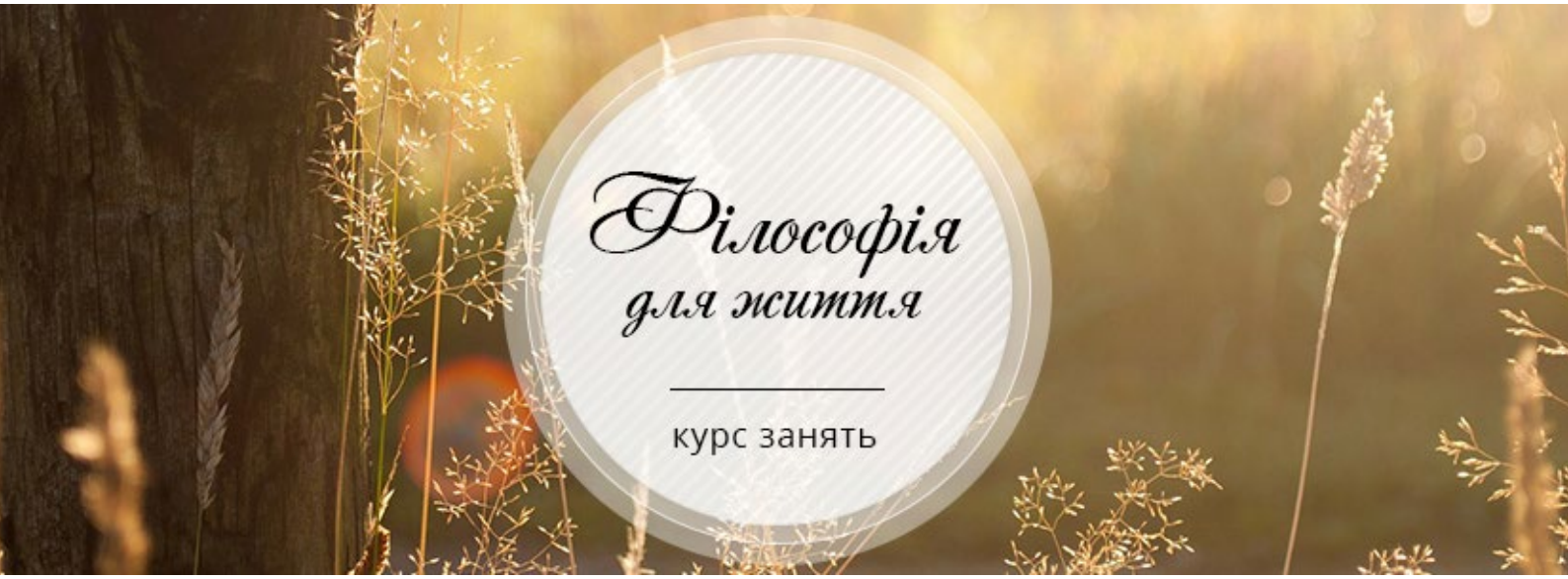

Книги видавництва можна придбати у будь-якому відділенні «Нового Акрополя» або замовити доставку:

- **Івано-Франківськ**
(068) 68-61-881; (095) 46-45-436
- **Дніпро**
(066) 170-68-41; (068) 856-24-72
- **Запоріжжя**
(093) 361 81 86, (050) 451 50 77
- **Київ**
(067) 656-33-62; (066) 753-43-78
- **Львів**
(098) 448-98-00; (093) 713-23-00; (032) 255-63-77
- **Миколаїв**
(0512) 47-42-72, (066) 685 39 22
- **Одеса**
(067) 348-51-30; (048) 726-52-28
- **Полтава**
(095) 127-33-14; (067) 504-00-16
- **Харків**
(073) 009-04-63; (095) 008-55-09

Ідея курсу:

Крізь традиції, культури та філософські вчення Сходу та Заходу до кращого пізнання себе, людей та світу.

Ми пропонуємо практичну філософію, яка буде корисною всім і кожному.

Чому філософія?

Тому що важлива

….є багато питань, на які ми ще не знаємо відповідей, але дуже хочемо їх дізнатися. Починаючи з особистих — про призначення, майбутнє, вибори, перед якими стоїмо, і закінчуючи суспільними, культурними та історичними питаннями.

Тому що практична

….йдеться не про те, щоб отримати якомога більше інтелектуальних знань, а про те, щоб ідеї, що нас зачепили, втілити у життя. Для нас філософія — це спосіб життя, а філософ не спостерігач, а людина з активною життєвою позицією, яка здатна нести відповідальність за своє власне життя, за суспільство і світ.

Тому що для кожного

….філософія як «любов до мудрості» є природньою для людини, яка шукає та прагне зрозуміти сенс життя. Це мужність йти своїм шляхом, випробовувати себе, не боятись помилок та щодня проживати день наче він останній, як казали стоїки. Для цього не обов'язково потрібна вища філософська освіта, лише сильна мотивація.

Для тих,

…**хто ніколи не зупиняється** та завжди відкритий до нового.

…**кому цікаве** порівняльне вивчення різних філософських течій, культур, традицій...

…**хто бажає брати участь** у культурних, соціальних та екологічних волонтерських проектах.

…**хто шукає однодумців** для благородних справ

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ >>